

ÅRSREDOVISNING 2016

Årsredovisning för
Svenska Celiakiförbundet
802010-4504

Räkenskapsåret
2016-01-01 - 2016-12-31

Innehållsförteckning:

Förvaltningsberättelse	1-6
Resultaträkning	7
Balansräkning	8-9
Kassaflödesanalys	10
Noter	11-14
Underskrifter	15

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Svenska Celiakiförbundet, 802010-4504 får härmed avge årsredovisning för 2016.

Allmänt om verksamheten

Svenska Celiakiförbundet är en ideell intresseorganisation som företräder personer som har sjukdomen celiaki, laktosintolerans eller allergi mot mjölkprotein eller sojaprotein.

Svenska Celiakiförbundet är partipolitiskt och religiöst obundet och agerar oberoende gentemot myndigheter och företag.

Svenska Celiakiförbundet håller stämma varje år, stämman är förbundets högsta beslutande organ och beslutar om verksamhetsplan och budget för innevarande år samt väljer styrelse och styrelseordförande. Styrelseordförande väljs på ett år och styrelsen väljs att sitta växelvis på två år i taget. Förbundsstyrelsen träffas vid minst sex tillfällen per år för att besluta om verksamhetens inriktning.

Svenska Celiakiförbundet startades 1975 av föräldrar vars barn fått diagnosen celiaki. SCF består i dag av omkring 24 000 medlemmar i läns- och lokalföreningar över hela landet. SCF är ett av landets största funktionshinderförbund sett

till antalet medlemmar, och ett av medlemsförbunden i HSO (Handikappförbunden).

SCF bedriver intressepolitiskt arbete gentemot politiker, myndigheter, organisationer och företag. Vi arbetar med opinionsbildning i olika former, för att öka förståelsen och påverka levnadssituationen i en positiv riktning för personer med de diagnoser som vi företräder.

Vi förmedlar kunskap och information till våra medlemmar och allmänheten från forskare och sjukvård och tvärtom; från våra medlemmar gentemot till exempel sjukvård, forskare, myndigheter och livsmedelsbransch. Vi har löpande kontakter med sjukvård och forskare, t ex genom nätverksmöten, vårt vetenskapliga råd och internationella forskningskongresser.

SCF baseras på ideellt engagemang av våra förtroendevalda och medlemmar. Våra föreningar på läns- och lokalnivå finns över hela landet, och föreningarna anordnar olika aktiviteter lokalt för medlemmarna.

Svenska Celiakiförbundets förbundsansli finns i Stockholm och högsta tjänsteman är Generalsekreteraren som ansvarar för kansli och kanslipersonal.

Ändamål

Enligt Svenska Celiakiförbundets ändamålsparagraf 2 ska förbundet arbeta för

- att de överkänsliga tillförsäkras samma ekonomiska, sociala och kulturella standard som övriga medborgare,
- att verka opinionsbildande i frågor av intresse för medlemmarna,
- att inom och utom förbundet bedriva upplysande och rådgivande verksamhet,
- att skapa och upprätthålla kontakt med läkare och dietister samt andra personer som kan vara av värde för medlemmarna,

- att regional och lokal verksamhet förekommer i varje län,
- att i samarbete med läns- och lokalföreningar upprätthålla den personliga kontakten med medlemmarna,
- att stödja celiakiforskning i Sverige,
- att i samarbete med andra organisationer förverkliga gemensamma intressen,
- att i övrigt arbeta enligt FN:s konvention för mänskliga rättigheter för människor med funktionsnedsättning.

Verksamhet för att främja ändamålet

Intressepolitik

Svenska Celiakiförbundet deltar i *Arbetsgruppen för allergi och annan överkänslighet* samt Födoämnesallerginätverket. Inom dessa nätverk utbyter bransch, organisationer och myndigheter information och för diskussioner. SCF har utöver dessa nätverk även andra kontakter med livsmedelsföretag av olika slag - producenter av glutenfria livsmedel, livsmedelshandel och besöksnäring.

SCF har under året haft täta kontakter och samarbete med läkare och forskare inom *Arbetsgruppen för celiaki*. Generalsekreterare och ombudsman har deltagit i arbetsgruppens möten, bland ledamöterna i arbetsgruppen återfinns många av de ledande experterna på celiaki i Sverige. I september arrangerade Svenska Celiakiförbundet tillsammans med arbetsgruppen ett nationellt celiakimöte i Stockholm speciellt riktad till läkare och dietister i inom primärvården. Förbundet ansvarade för de praktiska arrangemangen inför och kring mötet.

Förbundet har under året även deltagit i olika magasin och inlagor med redaktionell text i kombination med annonser, eller endast med annonser, för att få uppmärksamhet kring att förbundet finns, samt sprida kunskap om celiaki. Tanken med att annonsera i dessa tidskrifter har varit kopplat till den glutenfria trend som nu finns och att nyansera frågan om att äta glutenfritt och lyfta det faktum att celiaki är en kronisk sjukdom.

Medlemstidningen

Medlemstidningen är en viktig kanal för information till medlemmarna men också intresserad allmänhet och profession. Under 2016 har tidningen utkommit med fyra nummer. Upplagan har i genomsnitt legat på 19 000 exemplar. Omfånget har varit 52 sidor per utgåva. Medlemstidningen formges och redigeras av *The Factory of Design* och har i varje nummer innehållit intervjuer, reportage och aktuell forskning och trycks av *Sörmlands Printing Solutions AB*. Tidningens chefredaktör står för urvalet av det redaktionella materialet i *CeliakiForum*. Ansvarig utgivare utses av förbundsstyrelsen. Under 2016 har generalsekreterare Christina Ralsgård varit ansvarig utgivare.

Webbplats Celiaki.se och sociala medier

Svenska Celiakiförbundets hemsida ska vara en central, tillförlitlig källa för information. Webbsidan hade över 400 000 besök under året och detta tillsammans med sidans innehållsrikedom kräver löpande teknisk uppdatering och utveckling. Det tekniska underhållet och utvecklingen har under året skötts av *Fibes photography & Communication AB* och *Oakwood Creative AB*. Det genomarbetade innehållet i text och bild på hemsidan skrivs och produceras av personal på kansliet.

Det är många som vänder sig till oss för att få kunskap och information; både enskilda personer och företag. Vår webbplats är förbundets viktigaste kanal för kunskapsförmedling gentemot allmänhet och medier. Avsikten är att löpande uppdatera, fördjupa och utveckla den information som finns på celiaki.se. Bland annat har det skapats ett register för licensierade produkter. En genomsnittlig månad besöker närmare 25 000 personer vår webbplats. Under 2016 har hemsidan celiaki.se haft drygt 406 000 besök från 296 000 unika användare, en ökning med drygt 30 procent jämfört med föregående år. Av besökarna har 30 procent varit på sidan förut, medan 70 procent är nya som främst har kommit till hemsidan efter att ha sökt information om celiaki på Google.

Facebook

Intresset för förbundets närvaro på Facebook växer varje år. Vid årsskiftet hade sidan drygt 11 000 följare, drygt 2 000 fler än samma tidpunkt förra året. Utöver sidans följare, som gärna delar med sig av materialet, har toppnoteringar på drygt 60 000 Facebook-användare nåtts. Förbundet publicerar länkar till nyheter som läggs upp på hemsidan, nyheter inom förbundet, föredrag och länkar till artiklar eller de tv-inslag där förbundet har synts under året.

Instagram

Inför Almedalen 2015 startade förbundet upp ett Instagram-konto. Kontot används som ytterligare möjlighet till informations-spridning, särskilt för snabba nyheter och direkt på plats. Kontot har vuxit snabbt och hade vid årsskiftet drygt 1600 följare.

Twitter

Förbundet twittrar om forskning och nyheter inom våra ämnesområden; informativa artiklar och nyheter. Vi har ca 1000 följare på Twitter.

Licensiering

Sverige är vid sidan av Italien en av de största producenterna inom glutenfri livsmedelsproduktion och nu har vi avtal med 34 företag som använder det överkorsade axet på sina produkter.

Svenska Celiakiförbundet licensierar ut symbolen det överkorsade axet till de producenter som uppfyller särskilt ställda krav för glutenfri tillverkning. Symbolen är internationell och kan användas på de glutenfria livsmedel som är framtagna enligt våra krav. Syftet med symbolen det överkorsade axet är att alla som har celiaki utan tvivel ska kunna veta vad som är säkert att äta. Konsumenten ska lätt kunna hitta dessa produkter på hyllan i matvaruaffären och man ska kunna lita på att den är kontrollerad av en oberoende part. I dagsläget är 34 företag med totalt närmare 500 produkter licensierade hos Svenska Celiakiförbundet.

Förbundet anlitar en konsult som sköter administrationen och utvecklingsarbetet av licensieringen. Under året har avtal med revisionsorganet *ControlCert* ingåtts och kontrollnivån av licensierade produkter har med detta förstärkts.

Förbundet har gjort om strukturen för licensieringskostnaden för att skydda förbundet mot att behöva betala mer till AOECS än vad förbundet får in för licensieringen. Under året har även AOECS arbetat med avgiftsstrukturen och förbundet fick gehör för det förslag vi var med om att ta fram. Vid årets General Assembly i

Warszawa röstades det förslag fram som var mest gynnsamt för Sverige och som innebär att intäkterna kommer att återbetalas mer proportionerligt. SCF deklarerar för moms på intäkterna för licensieringen.

Forskningsfonden

Svenska Celiakiförbundet har en forskningsfond för främjande av medicinsk forskning kring celiaki. Under året har en person projektanställts för att arbeta fram en strategi för insamling till fonden. Fondens inflöde bestod 2016 av gåvor och arv från privatpersoner och företag. Svenska Celiakiförbundet har ett 90-konto, bankgiro 900-2460. Ett 90-konto innebär att hela förbundets ekonomi och insamling granskas.

Det är Svenska Celiakiförbundets vetenskapliga råd samt experter från de nordiska länderna som bedömer de ansökningar om forskningsbidrag som förbundet utlyser och tar emot. Rådet har i uppgift att gå igenom de ansökningar som inkommer till forskningsfonden och föreslå förbundsstyrelsen vem eller vilka av de sökande som ska beviljas forskningsmedel. Vetenskapliga rådet består av forskare, dietister och läkare som är knutna till Svenska Celiakiförbundet med uppgift att bistå förbundet i medicinska och vetenskapliga frågor. De samlas en gång per år och förbundet bekostar resa samt lunch vid detta möte.

Totalt delades år 2016 sammanlagt 532 000 kronor ut från fonden till forskningsprojekt som ska öka kunskapen om sjukdomen celiaki.

Tre forskare fick i år anslag från forskningsfonden:

Sara Björck, Lunds universitet: CeliakiPrediktion i Skåne (CiPis): 200 000 kr.

Anna Myleus, Umeå universitet: Vem får celiaki och vem blir diagnostiserad? Studie om riskfaktorer och deras relation till den kliniska bilden: 132 000 kr.

Åsa Torinsson Naluai, Göteborgs universitet: Molekylära mekanismer bakom celiaki och autoimmunitet: 200 000 kr.

Internationellt arbete

Varje år träffas de nordiska och baltiska celiakiförbunden för kunskapsutbyte och diskussioner. SCF deltog med tre personer vid 2016 års möte i Tammerfors. En strategi inför AOECS mötet och röstningen om licensieringsmedlen diskuterades fram.

Svenska Celiakiförbundet fanns representerade på AOECS (Association of Coeliac Societies) årliga möte. AOECS är paraplyorganisationen för

Europas celiakiförbund. På dess möten genomförs omröstningar om den framtida internationella verksamheten, om det internationella licensieringsavtalet, samt en föreläsningdag för kunskapsutbyte kollegor emellan. I år beslutade medlemsförbunden bland annat om fördelningen av överskottet från licensieringsintäkterna som betalas in till AOECS (Mer om detta under rubriken Licensiering.).

Väsentliga händelser under året

Förbundet tog fram skriften *Celiaki - att inte tåla gluten* i samarbete med Gothia Fortbildning .

Arbetsmiljöarbetet har varit intensivt och kostat mer än vad som budgeterats men varit en nödvändig del av arbetet under året. Bland annat har generalsekreteraren gått en kurs i hållbart ledarskap och kansliets arbetsmiljöombud gått en grundkurs i *Bättre arbetsmiljö (BAM)*.

Kontakter med producenter av glutenfria produkter har intensifierats under året, både kontakter med befintliga licenstagare och dessutom har uppsökande verksamhet påbörjats. Kontakt har tagits och information getts om vad som gäller för denna märkning till de företag som använder märkningen felaktigt. Märkningen har fått ett värde och antalet licenstagare har ökat liksom produktmängden. Förbundet ansvarar för kontrollerna och bekostar arbetet som företaget *ControlCert* gör för att säkerställa att företagen verkligen följer avtalet.

I september hölls en konferens, ett nationellt celiakimöte i *Svenska Läkaresällskapets* lokaler i Stockholm. Inbjudna var läkare och dietister i

primärvården. Arrangör av mötet tillsammans med förbundet var Arbetsgruppen för celiaki . Svenska Celiakiförbundet hade ansvaret för de praktiska arrangemangen inför och kring mötet, som hade 80 deltagare. Sponsorer av mötet var Fria Bröd tillsammans med *Schär* och *Thermo Fisher Scientific*. Eventet filmades och delar av föreläsningarna finns nu på hemsidan för kunskapsspridning.

Under 2016 har hemsidan celiaki.se haft drygt 406 000 besök från 296 000 unika användare, en ökning med drygt 30 procent jämfört med föregående år. Även antalet personer som följer förbundet via Facebook ökade kraftigt. Vid årsskiftet hade sidan drygt 11 000 följare, drygt 2 000 fler än samma tidpunkt förra året. Konsulter har anlåtats för tillse att plattformen är tillgänglig och driftssäker för celiaki.se. Det är viktigt att förbundets hemsida håller en hög standard och att de funktioner hemsidan har är ändamålsenliga.

Organisation

Medlemmar

Den 31 december 2016 hade Celiakiförbundet totalt 24 514 medlemmar. Ser man över den senaste tioårsperioden är det ett stabilt medlemsantal. Detta trots en allmän trend i föreningsvärlden med vikande medlemssiffror. Majoriteten av förbundets medlemmar har diagnosen celiaki (93 procent).

Läns- och lokalföreningar

Förbundet har 18 (20) länsföreningar och åtta lokalföreningar som är aktiva. Föreningarna anordnar olika typer av aktiviteter för medlemmarna.

En utbildningshelg för nya förtroendevalda genomfördes i Stockholm i oktober.

Under året har 29 nyhetsbrev med information skickats till medlemmar. Av dessa har 15 har vänt sig enbart till de medlemmar som är förtroendevalda.

Ett månadsbrev har skickats ut till de förtroendevalda med information om planerade och genomförda aktiviteter från förbundskansliet. Brev med information från generalsekreteraren med information om förbundets verksamhet har skickats till alla ordföranden i läns- och lokalföreningarna under året.

Förbundskansliet har också skickat information till föreningarna via det digitala verktyget *MyNewsdesk*. Informationen har i första hand rört omvärldsbevakning och forskningsnyheter inom förbundets ämnesområden. Förhoppningen är att detta kan vara till hjälp för föreningarna i arbetet som kunskapsförmedlare.

På celiaki.se/fortroendevald finns det, förutom aktuell information om förbundet, hjälpmedel till alla engagerade i förbundet, till exempel lathundar till hemsidans publiceringsverktyg. Alla som är verksamverksamma i läns- och lokalföreningar uppmuntras att bidra med innehåll till hemsidan celiaki.se och varje förening har en egen avdelning och evenemangskalender.

Anställda

Fem personer arbetade heltid centralt för förbundet, på förbundskansliet i Stockholm. Arbetet leds av generalsekreteraren. Under året har arbetet med att lyfta aktiviteter kring förbundets 90-konto och insamling förstärkts, och en projektanställning har tillskapats för detta ändamål från augusti 2016. En administrativ tjänst har tagits bort då det inte längre fanns arbetsuppgifter för denna tjänst. Detta har förhandlats med facket och godkänts av alla parter.

Chefredaktören för medlemstidningen *CeliakiForum* är frilansjournalist och gör tidningen på uppdrag av förbundsstyrelsen. Förbundets ekonomifunktion vilket även inkluderar lönehantering sköts av *DKR AB*. Licensieringsarbetet handhas av konsult *Buddha Marketing Communication*, på uppdrag av förbundet.

Framtida utveckling

Förbundsstyrelsen har diskuterat en långsiktig, hållbar ekonomisk tillväxt och hur förbundet kan uppnå en sådan på bästa sätt. Detta gäller både hur förbundet kan få ett större inflöde av medel och hur förbundet ska fördela befintliga medel så att förbundet kan möta de av medlemmarna uttryckta målen med verksamheten. En svårighet som påtalats i översynen av stadgarna är att förbundet företräder diagnosgrupper som även *Astma- och Allergiförbundet* företräder, detta är långsiktigt inte hållbart.

Förbundsstyrelsen har tagit fram ett nytt stadgeförslag. Stadgarna har varit ute på remiss.

En rapportmall har skickats ut till alla föreningar för ekonomisk redovisning och verksamhet, som ett led i att uppfylla på förbundet ställda krav från förbundets revisorer. Detta har resulterat i en tydlighet för alla parter.

Styrelsen har tagit fram en rapportmall där föreningarna ska fylla i uppgifter om sin verksamhet. Det ger en strukturerad dokumentation som underlättar både vid föreningarnas och förbundets revisioner.

Förbundsstyrelsen har tagit fram en sammanställning över beslutade förutsättningar och kriterier som stadgarna och förbundsstämman beslutat om på tidigare årsstämmor gällande för föreningar som ska få ekonomiska medel utbetalade från förbundet.

Förbundets ekonomi och budget är i balans. Det finns medel på ett projektkonto för tidsbestämda projekt som ska användas utöver den basbudget som läggs fram på årsstämman. Beslut om ansvaret för användandet av medel på detta projektkonto bör stämman ge sittande styrelse ansvar för.

Förvaltning

Svenska Celiakiförbundet är en ideell förening, som styrs genom representativ demokrati. Förbundets högsta beslutande organ är förbundsstämman. Varje länsförening inom förbundet (samt ungdomsförbundet SCUF) utser ombud som på förbundsstämman röstar och därigenom fattar beslut om förbundets verksamhet och organisation, samt röstar fram vilka personer som ska sitta i förbundsstyrelsen.

Svenska Celiakiförbundet håller stämma varje år, stämman är förbundets högsta beslutande organ och beslutar om verksamhetsplan och budget för innevarande år samt väljer styrelse, styrelseordförande och valberedning samt revisorer. Styrelseordförande väljs på ett år samt styrelse väljs att sitta växelvis på två år i taget. Förbundsstyrelsen träffas vid minst sex tillfällen per år för att besluta om verksamheten. Högsta tjänsteman inom Svenska Celiakiförbundet är generalsekreteraren som ansvarar för förbundets kansli, beläget i Stockholm.

Förbundets intäkter

Svenska Celiakiförbundet finansieras i huvudsak av medlemsavgifter och statsbidrag. Utöver detta har förbundet intäkter i form av annonsering, försäljning av trycksaker och licensavgifter.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2016-12-31	2015-12-31	2014-12-31	Belopp i Tkr 2013-12-31
Verksamhetsintäkter	12 205	11 135	10 851	10 080
Resultat efter finansiella poster	1 122	-575	74	816
Balansomslutning	14 844	13 625	13 615	13 492
Soliditet %	66,4	64,5	68,8	69,6

Eget kapital

	Fond- avsättningar	Balanserat Resultat	Årets Resultat	Ändamåls- bestämda medel	Total
Ingående balans	2 964 989	2 134 079	-329 689	4 016 105	8 785 484
Ändamålsbestämd av givaren				457 464	457 464
Beviljade forskningsanslag				-532 000	-532 000
Disposition enl stämman		-329 689	329 689		
Årets resultat			1 152 001		1 152 001
Utgående balans	2 964 989	1 804 390	1 152 001	3 941 569	9 862 949

Dispositioner beträffande vinst eller förlust

Till förbundets disposition står följande vinstmedel:	Belopp i kr
Projektfond	2 964 989
Balanserat resultat	1 804 390
Årets resultat	1 152 001
Totalt	5 921 380
Disponeras för	
Projektfond	2 964 989
Balanseras i ny räkning	2 956 391
Summa	5 921 380

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2016-01-01 - 2016-12-31	2015-01-01 - 2015-12-31
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		4 873 105	4 732 085
Gåvor	3	457 465	54 210
Bidrag	3	4 233 109	4 166 592
Nettoomsättning		2 641 025	2 182 486
Summa verksamhetsintäkter		12 204 704	11 135 373
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader	4,5,6	-11 015 461	-10 939 461
Administrationskostnader		-615 165	-799 283
Verksamhetsresultat		574 078	-603 371
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	549 590	29 500
Ränteintäkter och liknande resultatposter		293	511
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 873	-2 119
Resultat efter finansiella poster		1 122 088	-575 479
Skatt på årets resultat	8	-44 623	
Resultat efter fördelning		1 077 465	-575 479
Ändamålsbestämda medel		74 536	245 790
Årets resultat		1 152 001	-329 689

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	9	162 516	233 671
		<u>162 516</u>	<u>233 671</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepapper	10	4 745 027	4 724 608
Andra långfristiga fordringar	11	149 500	149 500
		<u>4 894 527</u>	<u>4 874 108</u>
Summa anläggningstillgångar		5 057 043	5 107 779
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m			
Färdiga varor och handelsvaror		57 968	91 825
		<u>57 968</u>	<u>91 825</u>
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		386 166	239 365
Övriga fordringar		121 100	94 316
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	222 719	251 780
		<u>729 985</u>	<u>585 461</u>
Kortfristiga placeringar			
Övriga kortfristiga placeringar	12	3 413 157	3 415 507
		<u>3 413 157</u>	<u>3 415 507</u>
Kassa och bank		5 586 276	4 424 015
Summa omsättningstillgångar		9 787 386	8 516 808
SUMMA TILLGÅNGAR		14 844 429	13 624 587

Balansräkning

Belopp i kr

	Not	2016-12-31	2015-12-31
--	-----	------------	------------

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Fritt eget kapital

Fondavsättningar		2 964 989	2 964 989
Balanserat kapital		2 956 391	1 804 390
Ändamålsbestämda medel		3 941 569	4 016 105
Summa eget kapital		9 862 949	8 785 484

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		285 254	355 915
Skatteskulder		78 209	52 393
Skulder avseende beslutade, ej utbetalda bidrag		200 000	-
Övriga kortfristiga skulder		172 759	176 310
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	4 245 258	4 254 485
		4 981 480	4 839 103

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

		14 844 429	13 624 587
--	--	------------	------------

Kassaflödesanalys

Belopp i kr	Not	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		1 122 088	-575 479
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	1	-423 211	150 678
		698 877	-424 801
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		698 877	-424 801
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning (+) av varulager		33 857	-31 192
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		-144 524	304 076
Ökning(+)/Minskning (-) av rörelseskulder		97 754	585 029
Kassaflöde från den löpande verksamheten		685 964	433 112
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-	-40 725
Förvärv av finansiella tillgångar och kortfristiga placeringar		-4 745 027	-109 267
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-4 745 027	-149 992
Finansieringsverksamheten			
Försäljning av värdepapper		5 221 324	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		5 221 324	-
Årets kassaflöde		1 162 261	283 120
Likvida medel vid årets början		4 424 015	4 140 895
Likvida medel vid årets slut		5 586 276	4 424 015

Not 1 Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen

	2016-12-31	2015-12-31
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet m.m.		
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	71 155	70 911
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	2 350	79 767
Rearesultat försäljning av värdepapper	-496 716	
	-423 211	150 678

Noter

Not 2 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) och FRIL:s styrande riktlinjer för årsredovisning. Principerna är oförändrade jämfört med tidigare år.

Värderingsprinciper m.m.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Hänsyn har tagits till beräknat restvärde, fastställt vid anskaffningstillfället i då rådande prisnivå.

<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Inventarier, verktyg och installationer	5

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen.

Not 3 Gåvor och bidrag

	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>	<i>2015-01-01- 2015-12-31</i>
Gåvor	457 465	54 210
Bidrag	4 233 109	4 166 592

Not 4 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda	2016-01-01- 2016-12-31	Varav män	2015-01-01- 2015-12-31	Varav män
	Sverige	5	1	5
Totalt	5	1	5	1

Styrelsen bestod under 2016 av 7 (7) ledamöter varav 2 (4) män. Ledande befattningshavare bestod av 1 (1) generalsekreterare som var kvinna.

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Styrelse och generalsekreterare	856 913	802 141
Löner och andra ersättningar:	1 394 954	1 267 110
Sociala kostnader	872 533	922 420
(varav pensionskostnader)	138 442	215 964

Not 5 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan fördelade per tillgång	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Inventarier, verktyg och installationer	71 155	70 911
	71 155	70 911
Totalt	71 155	70 911

Not 6 Operationell leasing - leasetagare

Förbundet leasar framförallt kontorslokaler och kontorsutrustning. Hyreskontraktet för lokaler löper till och med 30 september 2018.

Tillgångar som innehas via operationella leasingavtal	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	560 292	698 443
<i>Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:</i>		
Inom ett år	414 014	498 641
Mellan ett och fem år	292 437	695 621
Senare än fem år	-	-
Totalt	706 451	1 194 262

Not 7 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2016-01-01- 2016-12-31	2015-01-01- 2015-12-31
Utdelningar	55 224	109 267
Resultat värdepapper	496 716	-
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-2 350	-79 767
Summa	549 590	29 500

Not 8 Skatt på årets resultat

Föreningens skattekostnad avser licensverksamheten som är skattepliktig näringsverksamhet. Föreningens övriga verksamhet är inte skattepliktig.

Not 9 Inventarier, verktyg och installationer

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	579 790	539 065
-Nyanskaffningar		40 725
	579 790	579 790
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-346 119	-275 208
-Årets avskrivning	-71 155	-70 911
	-417 274	-346 119
Redovisat värde vid årets slut	162 516	233 671

Not 10 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden:</i>		
-Vid årets början	4 724 608	4 696 678
-Tillkommande tillgångar	4 745 027	1 223 051
-Avgående tillgångar	-4 724 608	-1 195 121
Redovisat värde vid årets slut	4 745 027	4 724 608

Not 11 Andra långfristiga fordringar

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden:</i>		
-Vid årets början	149 500	149 500
Redovisat värde vid årets slut	149 500	149 500

Not 12 Kortfristiga placeringar

	Redovisat värde	Marknadsvärde
Penningmarknad MEGA	3 413 157	3 413 157

Not 13 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda lokalhyror	95 701	95 993
Övriga interimfordringar	127 018	155 787
	222 719	251 780

Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Upplupen semester och kompskulder	231 297	213 753
Förutbetalda medlemsavgifter	3 202 950	3 425 400
Upplupna kostnader och revisionsarvode	811 011	615 332
	4 245 258	4 254 485

Not 15 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har skett efter räkenskapsårets utgång.

Not 16 Nyckeltalsdefinitioner

Balansomslutning:

Totala tillgångar.

Soliditet:

(Totalt eget kapital + 78 % av obeskattade reserver) / Totala tillgångar.

Underskrifter

Stockholm den 10 mars 2017

Britta Nilsson Lundmark
Ordförande

Jonas Gombrii

Margareta Elding-Pontén

Madeleine Hedberg

Carole Lindmark

Ryan Korsbakke

Mekto Ganic

Vår revisionsberättelse har lämnats den 17 mars 2017

Anita Deurell
Auktoriserad revisor

Conny Boman
Verksamhetsrevisor